

rzeszów
stolica innowacji

PORADNIK GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Rosnąca świadomość konsumentów oraz presja nowych regulacji prawnych wymusza na producentach stosowanie coraz bardziej proekologicznych rozwiązań. Dotyczy to w szczególności opakowań, których ogromne ilości wyrzucamy każdego dnia.

Coraz więcej osób dostrzega problem rosnącej masy odpadów i dokonując zakupów wybiera te produkty i opakowania, które zostały opatrzone specjalnym znakiem gwarantującym, iż dany produkt bądź jego opakowanie nadaje się do recyklingu i nie będzie obciążać środowiska naturalnego.

W tej publikacji chcemy przekazać Państwu w przystępny i skrótowy sposób wiedzę dotyczącą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Urząd Miasta Rzeszowa
Wydział Gospodarki Komunalnej

adres **ul. Hanasiewicza 10**
35-103 Rzeszów
telefon **+ 48 17 788 99 00**
e-mail **gk@erzeszow.pl**

REFUSE (ODMAWIJAJ)

Pierwszym krokiem w dążeniu do idei „ZERO WASTE” (zero śmieci) jest mówienie „nie” w sytuacji bezsensownego marnowania surowców. Odmawiaj przyjęcia jednorazówki w sklepie. Poproś barmana, by nie dodawał słomki do zamówionego przez Ciebie drinka. Powstrzymaj osobę roznoszącą ulotki przed wręczeniem Ci większej ilości ulotek, które i tak po chwili trafią do kosza. Dzięki takiej postawie zredukujesz ilość odpadów i być może skłoniisz innych do zmiany sposobu myślenia.

REDUCE (OGRANICZAJ)

Zastanów się czego potrzebujesz i w sklepie wybieraj tylko produkty z listy. Postaraj się ograniczyć konsumpcję i nie kupować wszystkiego, na co Cię stać. Nie kupuj pod wpływem impulsu, gdy znajdziesz coś co Ci się spodoba, albo trafiłeś na świetną promocję. Zamiast tego zastanów się, czy naprawdę potrzebujesz danego produktu. Często korzystniej będzie go od kogoś pożyczyć lub odkupić.

REUSE (UŻYWAJ PONOWNIE)

Pamiętaj, że przedmiotom można dać drugie życie. Wiele zepsutych rzeczy można naprawić lub wykorzystać w inny od pierwotnego sposób. Jeśli coś po prostu Ci się znudziło, ale wciąż spełnia swoją funkcję, oddaj to lub sprzedaj. Pamiętaj też, że nie wszystko musisz mieć nowe – używane rzeczy w doskonałym stanie często można odkupić za bezcen.

RECYCLE (PRZETWARZAJ)

Jeśli nie można czegoś naprawić, ani ponownie wykorzystać, przekaz ten odpad komunalny do PSZOK. Segregowanie odpadów jest niezwykle istotnym elementem całego procesu recyklingu, ponieważ tylko w ten sposób da się odzyskać i ponownie wykorzystać wiele cennych surowców. Gmina Miasto Rzeszów udostępnia mieszkańcom materiały pomocne w prowadzeniu selektywnej zbiórki odpadów (Słownik segregacji odpadów komunalnych).

ROT (KOMPOSTUJ)

Jeżeli masz możliwość założenia kompostownika - zrób to. Oszczędzisz na opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a do tego wyprodukujesz najlepszy, bezpieczny dla środowiska, nawóz dla swojego ogrodu. Jeżeli nie masz takiej możliwości, zbieraj bioodpady selektywnie i przekazuj je do systemu gospodarki odpadami. Ich przetworzeniem zajmie się za Ciebie pobliska kompostownia.

NIEEKOLOGICZNY MODEL GOSPODARKI

Obecnie funkcjonująca gospodarka, w znacznym stopniu, działa w oparciu o **model liniowy**. Potrzebuje ona stałego wydobycia ogromnych ilości surowców, a wyprodukowane dobra, po zużyciu, nie są przetwarzane w recyklingu.

Na całym świecie recyklingowi poddawane jest zaledwie kilka do kilkunastu procent odpadów. Pozostała masa odpadów jest deponowana na składowiskach.

Gospodarka funkcjonująca w oparciu o model liniowy

Wydobycie prowadzone bez ograniczeń dla zaspokojenia potrzeb przemysłu (często ma charakter rabunkowy)

Składowanie większości odpadów (mała ilość odpadów podlega recyklingowi)

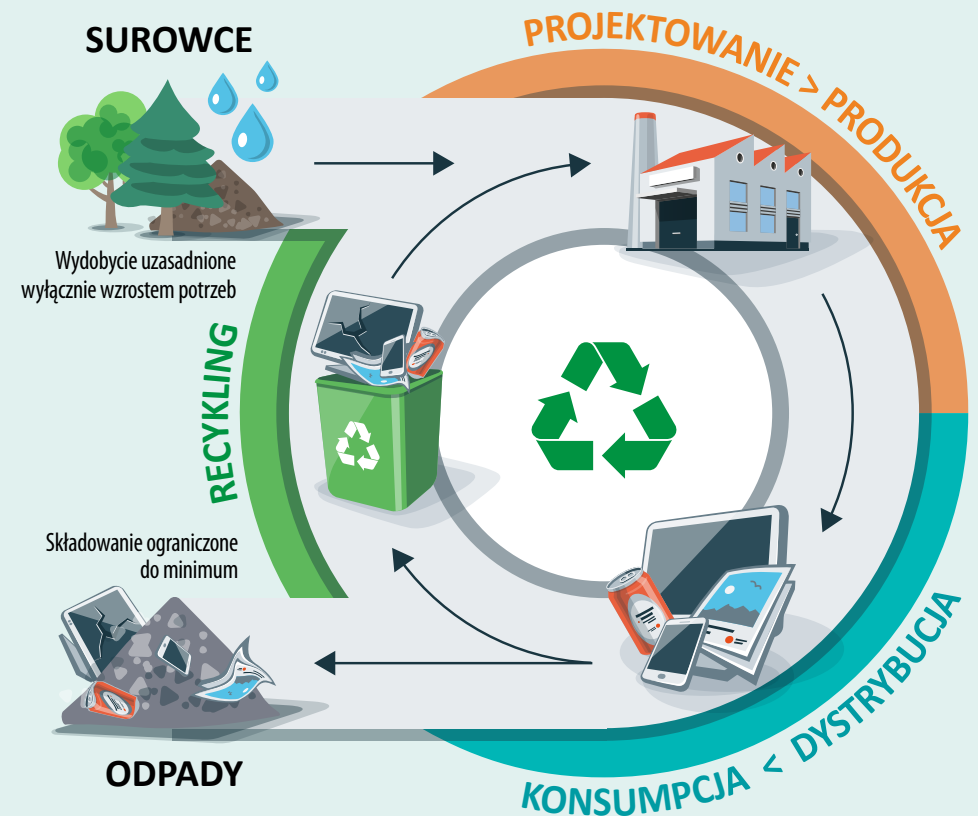

GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Przejęcie od gospodarki liniowej do **gospodarki o zamkniętym obiegu surowców** polega przede wszystkim na maksymalnym zorientowaniu każdego rodzaju działalności na ekologię. Uwzględnienie oddziaływania gospodarki na środowisko i minimalizowanie lub eliminowanie negatywnych skutków jej działania jest kluczowym czynnikiem warunkującym przetrwanie naszej cywilizacji.

Wymaga to odpowiedzialnego projektowania oraz planowania na każdym etapie, aby zapewnić łatwy odzysk surowców zawartych w zużytych produktach. Wydobycie surowców pierwotnych oraz ilości powstających odpadów mogą być w ten sposób ograniczone do minimum. Nowoczesne technologie, w przyszłości, pozwolą zminimalizować powstawanie odpadów.

Gospodarka o zamkniętym obiegu surowców

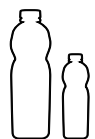
METALE I TWORZYWA SZTUCZNE

PAPIER

SZKŁO

siatki i torby z tworzyw sztucznych

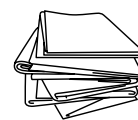
plastikowe butelki

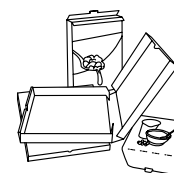
puszki po konserwach

opakowania z folii aluminiowej

gazety

karton i tektura

butelki szklane po napojach i żywności (ze szkła kolorowego)

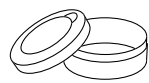
butelki szklane po napojach i żywności (ze szkła bezbarwnego)

plastikowe opakowania po kosmetykach

plastikowe opakowania po chemii gospodarczej

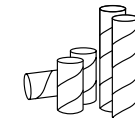
metalowe opakowania

garnki, narzędzia, drobny złom

czasopisma, katalogi

rolki papieru i gilzy

słoiki szklane po napojach i żywności (ze szkła kolorowego)

słoiki szklane po napojach i żywności (ze szkła bezbarwnego)

opakowania po produktach spożywczych

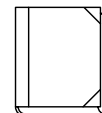
plastikowe baniaki

metalowe zakrętki, kapsle

opakowania po kawie, słodyczach, chipsach, itp.

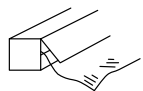
książki, zeszyty (bez foliowanych okładek)

papier pakowy, torby i worki papierowe

plastikowe zakrętki

folie opakowaniowe

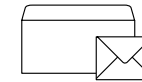
puszki po napojach

opakowania Tetra Pak np. po napojach i mleku

papier szkolny i biurowy

koperty

szklane opakowania, po kosmetykach (ze szkła kolorowego)

szklane opakowania, po kosmetykach (ze szkła bezbarwnego)

PAMIĘTAJ!

Wyrzucaj opakowania bez zawartości.

Zawsze staraj się zmniejszyć objętość odpadów zgniatając butelki.

PAMIĘTAJ!

Wyrzucaj opakowania bez zawartości.

Zawsze staraj się zmniejszyć objętość odpadów zgniatając puszki.

PAMIĘTAJ!

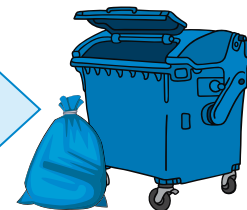
Wyrzucaj opakowania bez zawartości i zgniecione.

Jeśli to możliwe, usuń z opakowań elementy metalowe i plastikowe.

PAMIĘTAJ!

Wyrzucaj opakowania bez zawartości.

Nie tłucz szkła przed wyrzuceniem do worka.

NIE WYRZUCAJ

zabawek wielomateriałowych, butelek i pojemników z zawartością, opakowań po niebezpiecznych środkach chemicznych, strzykawek, styropianu, pianki budowlanej, folii budowlanej, tapicerki.

NIE WYRZUCAJ

opakowań, puszek i kartoników z zawartością, baterii i akumulatorów, puszek i wiader po farbach, złomu (z wyjątkiem drobnych przedmiotów z metalu), prętów zbrojeniowych, igieł medycznych.

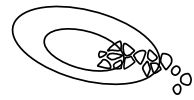
NIE WYRZUCAJ

paragonów, kalki, papieru lakierowanego, foliowanego, papieru zatłuszczonego, worków po cementie i zaprawach, tapet, zużytych torebek z herbaty, artykułów higienicznych.

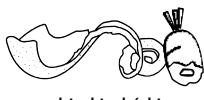
NIE WYRZUCAJ

luster, szyb okiennych i samochodowych, porcelany, ceramiki, żarówek, świetlówek, termometrów, szkła zbrojonego, żaroodpornego, zniczy, szkła gospodarczego (misek, talerzy), artykułów wykonanych z połączenia szkła z innymi materiałami.

BIO

resztki kuchenne
pochodzenia roślinnego

obierki, skórki

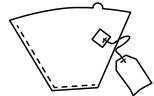
łupiny orzechów

ogryzki

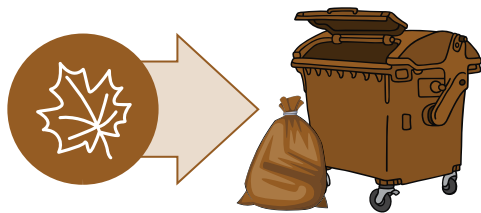
ogryzki, zgniłe owoce

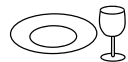
fusy po kawie i herbacie

PAMIĘTAJ!

Odpady kuchenne pochodzenia roślinnego stanowią ważny składnik kompostu. Unikaj zanieczyszczenia ich innymi odpadami.

NIEPODLEGAJĄCE SEGREGACJI

kryształy, ceramika

tubki po pastach

pieluchy, maseczki,
artykuły higieniczne

znicze z zawartością
wosku, resztki świec

niedopałki papierosów

zimny popiół

resztki mięsa
i kości

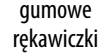
resztki ryb

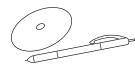
skorupki jaj

zużyte ręczniki
papierowe i serwetki

gumowe
rękawiczki

płyty CD, DVD itp.

zabrudzony,
tłusty papier

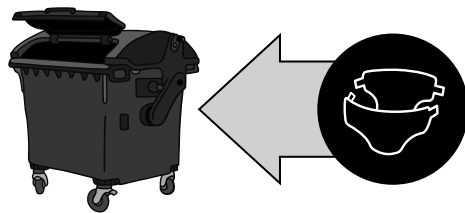
zniszczona odzież,
tekstylia i buty

ochody zwierząt

PAMIĘTAJ!

Do pojemnika powinno trafić tylko to, czego nie uda się wysegregować w celu odzysku lub recyklingu.

ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY

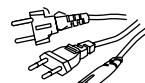
łodówki, pralki, kuchenki
(duży sprzęt AGD)

telewizory, radia
(sprzęt RTV)

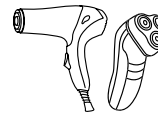
zegarki elektroniczne

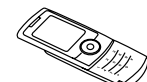
kable i przewody
elektryczne

sprzęt komputerowy

golarki, trymery, suszarki
(drobny sprzęt AGD)

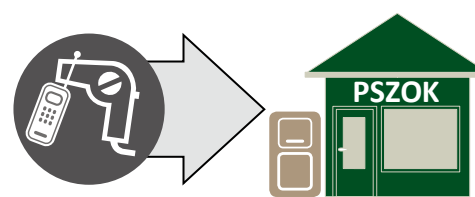
telefony komórkowe

zabawki elektroniczne
i elektryczne

PAMIĘTAJ!

Sprzęt elektryczny i elektroniczny można przekazywać do PSZOK-u lub jest odbierany po telefonicznym zgłoszeniu bezpośrednio z nieruchomości. Elektroodpady o małych gabarytach można wrzucać również do specjalistycznych pojemników ustawionych na terenie Rzeszowa.

RADY NA ELEKTROODPADY

PAMIĘTAJ!

Jest wiele możliwości, aby całkowicie bezpłatnie i zgodnie z prawem przekazać elektroodpady, czyli zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (ZSEE), do utylizacji.

Dokonując zakupu nowego urządzenia, możesz oddać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny tego samego rodzaju. Przykładowo: kupując czajnik elektryczny, stary czajnik oddaj w sklepie.

Jeżeli oddałeś zepsute urządzenie do naprawy, a oszacowany tam koszt usunięcia usterki jest według Ciebie zbyt wysoki, to nie masz obowiązku odbierać sprzętu. Możesz go pozostawić w serwisie.

Istnieją firmy, które profesjonalnie zajmują się utylizacją zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, oferując swoje usługi na rynku. Możesz także skorzystać z wyspecjalizowanych punktów skupu.

Małogabarytowy elektroodpad można deponować w specjalistycznych pojemnikach ustawionych na terenie Rzeszowa. W przypadku sprzętu wielkogabarytowego można zamówić bezpłatną usługę odbioru bezpośrednio z nieruchomości.

NIE WYRZUCAJ

ziemi, popiołów, gruzu, artykułów higienicznych, odpadów kuchennych pochodzenia zwierzęcego, odpadów zielonych (skoszona trawa, liście, gałęzie), woreczków foliowych po kaszy i ryżu, odchodów zwierzęcych.

NIE WYRZUCAJ

przeterminowanych leków, baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, świetlówek, żarówek i innych źródeł światła, mebli i odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz innych odpadów zbieranych selektywnie.

Lokalizacja PSZOK: • ul. Ciepłownicza 11
• al. gen. W. Sikorskiego 428

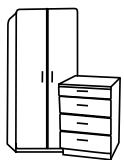
Godziny otwarcia: Aktualne godziny otwarcia PSZOK dostępne są na stronie internetowej www.mpgk.pl

Zamówienie odbioru: +48 572 102 102

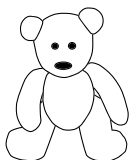
Wykaz pojemników: bip.erzeszow.pl (zakładka: Wywóz śmieci woda ścieki)

Nie należy demontować urządzeń elektrycznych i elektronicznych samodzielnie, gdyż mogą one zawierać szkodliwe dla zdrowia substancje.

ODPADY WIELKOGABARYTOWE

stare meble

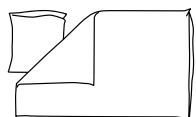
duże zabawki

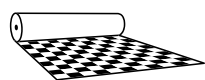
fotele, kanapy, sofy

krzesła i stoliki ogrodowe

materace, kołdry i poduszki

dywany, wykładziny

stare rowery

PAMIĘTAJ!

Odpady wielkogabarytowe są przez cały rok przyjmowane w PSZOK-u oraz odbierane dwa razy w roku z nieruchomości.

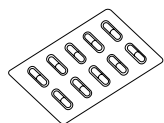
ODPADY NIEBEZPIECZNE

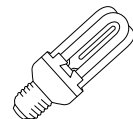
baterie i akumulatory przenośne

kwasy i alkalia

przeterminowane leki

światłówki energooszczędne

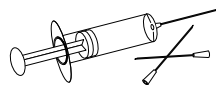
zużyte oleje z kosiarek

rozpuszczalniki i rozcieńczalniki

farby, lakiery

zużyte igły i strzykawki

PAMIĘTAJ!

Płynne odpady niebezpieczne dostarczaj do PSZOK-u w oryginalnych lub odpowiednio oznakowanych, szczelnych opakowaniach.

NIE TRUJ SIEBIE I SĄSIADÓW NIE SPALAJ ODPADÓW!

Spalając odpady, narażasz siebie nie tylko na utratę zdrowia, ale również na poważne straty finansowe. Spalanie odpadów w piecu domowym szkodzi przewodom kominowym, w których odkłada się tzw. mokra sadza. Może ona ulec zapłonowi i uszkodzić komin, a nawet wywołać pożar.

Spalając odpady w domowym piecu, produkujesz i uwalniasz do atmosfery dioksyny i furany, czyli bardzo niebezpieczne związki chemiczne odpowiedzialne za:

- zwiększone ryzyko chorób nowotworowych,
- zwiększoną zachorowalność układu oddechowego,
- możliwość wystąpienia poważnych chorób układu krążenia lub ich nasilenia,
- uciążliwe alergie oraz zmiany skórne,
- podrażnienie spojówek oka i błon śluzowych,
- nawracające bóle głowy i wiele innych.

**Pałac odpady, nie pozbywasz się problemu!
PALĄC ODPADY, TWORZYSZ PROBLEM!**

Nie licz na to, że trucizny ulecą z dymem. Większość z nich jest ciężka i opada nie dalej niż kilkanaście metrów od komin! Trujesz swoje otoczenie, szkodzisz sobie, dzieciom, wnukom i sąsiadom!

Zastanów się!

CZY CHCESZ ZOSTAWIĆ ZATRUTY ŚWIAT SWOIM DZIECIOM?

Odpady budowlane i rozbiórkowe należy gromadzić w specjalistycznych kontenerach, które można wynająć w na czas prowadzenia prac remontowych.

Więcej informacji na stronie www.mpgk.pl.

**Pamiętaj To MY
tworzymy atmosferę**

RZESZÓW BEZ PLASTIKU

KAMPANIA EDUKACYJNA MIASTA RZESZOWA

Czy wiesz, że...

1 plastikowa butelka
rozkłada się
450 LAT

8 MLN TON
plastiku trafia
co roku do oceanów

30% RYB
zjadło choć raz w życiu
plastik

wyprodukowano już
9.1 MLD TON
plastiku

w oceanach znajduje się
51 BILIONÓW
plastikowych elementów

